

Nyheter

tipstelefon
99 20 53 03
redaksjonen@ha-halden.no

BJØRN YSTRØM

Redaktør
bjorn.ystrom@ha-halden.no
Mobil: 99 20 53 24

ØIVIND KVITNES

Nyhetsredaktør
oivind.kvitnes@ha-halden.no
Mobil: 99 20 53 29

MORTEN PAULSEN

Desksjef
morten.paulsen@ha-halden.no
Mobil: 99 20 53 28

ANNE TØNNESEN

Nettansvarlig
anne.tonnesen@ha-halden.no
Mobil: 99 20 53 32

STEINAR OMAR ØSTLI

Journalist
steinar.omar.ostli@ha-halden.no
Mobil: 99 20 53 35

Sikrer skolenees kultu

I Halden fins over 3000 skoleplansjer. De siste årene har en lokal prosjektgruppe samlet og registrert deler av den unike kulturskatten.

AV ANJA LILLERUD

anja.lillerud@ha-halden.no
Mobil: 93865637

Så langt er cirka 1000 av kommunens skoleplansjer fotografert, registrert og nummerert.

Anne Sætre Jensen, Ola Berglund og Hanne Røed utgjør prosjektgruppa som jobber med dokumenteringen.

- Det begynte for åtte år siden da vi skulle feire Iddevang skoles 90-årsjubileum. Anne og jeg fylte gymsalen med de gamle plansjene vi fant på skolen, og det var litt av et syn. Ola var en av dem som lot seg begeistre. Fra den dagen var vi tre som engasjerte oss i Haldens skoleplansjer, forteller Hanne Røed.

Anerkjent arbeid

Arbeidet har vært omstendelig, men Berglund er helt klar på at dette er en viktig jobb å gjøre.

- Dette er unike kulturskatter som ikke alle kjenner til. Det tyder lagring og behandling av plansjene på. De må oppbevares mørkt, tørt og aller helst hengende, sier han.

Ideen om å bruke plansjer i skolen kommer fra Tyskland, og svenskene var tidlig ute med å ta dem i bruk.

- Anerkjente og dyktige kunstnere fikk oppdragene med å male skoleplansjer, og vi har funnet både tyske og svenske plansjer på skolene i grensebyen Halden. Mange av dem er mye mer nyttig enn dagens fotografier. Et bilde klarer ikke å vise hvordan et insekt ser

Hanne Røed (fra venstre), Ola Berglund og Anne Sætre Jensen har jobbet i flere år med å samle, fotografere og registrere skoleplansjer fra Iddevang. Prestebakke kan et utvalg av Haldens 3000 plansjer ses i hovedhuset på bygdetunet.

ut innvendig. Det gjør plansjene. De er både pedagogiske og kulturelle skatter, forteller Berglund engasjert.

På timeplanen

Det er plansjer fra Asak, Prestebakke og Iddevang skoler som hittil er registrert av prosjektgruppa.

- Målet vårt er å dokumentere alle plansjene som er å

oppdrive i Halden, og så legge bildene av dem ut på nettet. Da gjør vi dem mye mer tilgjengelige for lærere og elever. I tillegg har Ola utarbeidet en prototype på et oppbevaringskap slik at skolene enkelt kan ta vare på plansjene sine, forklarer Røed.

Prosjektgruppa, som har blitt innlemmet som en arbeidsgruppe i Idd og Enning-

dalen historielag, legger vekt på at plansjene hører til på den enkelte skole.

- Vi tror at plansjene blir tatt inn i undervisningen igjen dersom de gjøres tilgjengelige, sier Røed.

Til helga kan et utvalg av plansjene ses i Svenskestua i Hovedhuset på Gamle Prestebakke under historielagets sensommerstevne.

Sensomm

Bilmekking i treverk finner sted på sensommerstevnet til Idd og Enningdalen historielag.

AV ANJA LILLERUD

anja.lillerud@ha-halden.no
Mobil: 93865637

Nytt av året er at barna kan lage egne trebiler med korker som frontlykter.

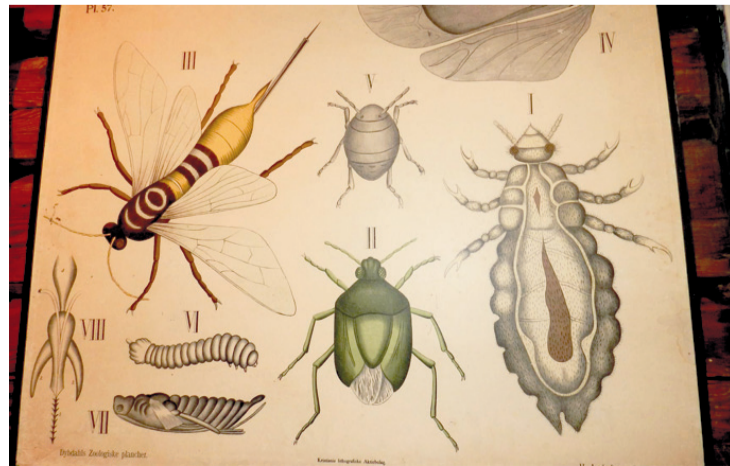
- Vi har vært på inspirasjonstur til Sverige og hentet ideen om trebilene der. Nå mangler vi bare en mengde korker i plast og metall slik at vi har nok lykter til alle, forteller Ulf Vidar Larsen.

Han er en av mange engasjerte i historielaget som skal lage liv på Gamle Prestebakke til helgen.

- Årets loppemarked er rekordstort, og Annestua er ferdig pusset opp innvendig. Slektsgranskergruppa holder åpent i andre etasje på Hovedhuset, og stabbur og vognskjul er fylt med hen-

- Dette er en kulturskatt som skolene bør ta godt vare på, sier Ola Berglund.

De eldste skoleplansjene i Halden er fra omtrent 1860-tallet. Plansjer ble brukt i skolene fram til begynnelsen av 1970-tallet.

JAN ERIK SØRLIE

Journalist
jan.erik.sorlie@ha-halden.no
Mobil: 99 20 53 31

HANNE ERIKSEN

Journalist
hanne.eriksen@ha-halden.no
Mobil: 99 20 53 34

KÅRE RENNESTRAUM

Journalist
kare.rennestraum@ha-halden.no
Mobil: 99 20 53 40

STEIN JOHNSEN

Fotograf
stein.johnsen@ha-halden.no
Mobil: 99 20 53 21

ARILD BRUNVAND

Fotograf
arild.brunvand@ha-halden.no
Mobil: 99 20 53 20

ANJA LILLERUD

Journalist vikar
anja.lillerud@ha-halden.no
Mobil: 93 86 56 37

rskatter

g, Asak og Prestebakke skoler. På helgens sensommerstevne på Gamle
Alle foto: Anja Lillerud

nerlig bilverksted

Helle Sofie Buer (4 år) demonstrerer for bestefar Ulf Vidar Larsen hvordan man snekrer trebiler. Andre barn kan få prøve det samme til helgen.

holdsvis museumsgjenstander fra landbruk og stenhuggertid, og linklubbens aktivitet, sier Ragnhild Løberg i huskomiteen for å nevne noe av helgens program.

– Ellers blir det salg av rømmegrøt, vafler og kaffe. Jeg regner med at 100 kilo grøt forsvinner i løpet av helga, sier Inger-Lise Signebøen i arrangementskomiteen.

Her, mellom grustaket i Oreid og Danseberget, er det planer om ny barnehage.

Ny barnehage skal bygges på Oreid

Selskapet Esperia skal bygge og drive ny privat barnehage på Oreid.

AV KÅRE RENNESTRAUM

kare.rennestraum@ha-halden.no
Mobil: 99 20 53 40

Området på Oreid – mellom grustaket og Danseberget – er regulert til et nytt boligområde. Her er det avsatt tomt til barnehage. Tomta ligger sør i området og er på 10,4 dekar. Denne er kjøpt av Esperia som nå skal fradele eiendommen og bygge ny barnehage. Det er Esperia som selv skal eie og drive barnehagen.

76 plasser

Hvor stor barnehagen blir, er

ennå ikke helt klart. Selskapet regner selv med at behovet i første omgang vil være en fire avdelingers barnehage med 76 hele plasser.

På lengre sikt vil behovet øke i takt med boligbyggingen – ikke bare på Oreid, men i hele kommunen. Barnehagen vil ha hele kommunen som opptakskrets, skriver Esperia i en henvendelse til kommunen.

I samråd med kommunen kommer selskapet til å avgjøre antall plasser og dermed størrelsen på barnehagen.

Legges ned

Alle barn og ansatte i Danseberget Familiebarnehage vil få tilbud om å bli overført til den nye barnehagen. Familiebarnehagen vil bli lagt ned når den nye barnehagen åpner.

Barnehagen skal finansieres gjennom Husbanken, men selskapet trenger garantier fra kommunen om at den vil få nødvendige drifts- og kapitaltilskudd. Kommunen har ennå ikke behandlet den søknaden.

Barnehagekonsern

Esperia driver nå 74 barnehager med 2.000 ansatte og 7.000 barn. Utover drift av barnehager, driver Esperia også som ren utbygger av barnehager. Hittil har selskapet bygget nær 200 barnehager landet over.

Oreid barnehage eksisterer for øvrig allerede. Den ligger i Kopervik på Karmøy og drives av Esperia. Dermed er det tvilsomt om navnet på den nye barnehagen på Oreid blir «Oreid barnehage».

Fikk bot i stedet for pass

I mai i år møtte en haldenser opp på politistasjonen for å få nytt pass. Han endte med en bot på 10.000 kroner i stedet. 21. mai ved halv ellevetiden kom den litt eldre mannen til Halden politistasjon i den hensikt å skaffe seg et nytt pass.

Da ble det oppdaget at han var etterlyst fordi politiet ikke hadde fått forkynt to forelegg for ham fra 2008. En politibetjent kom ned og tok karen til

side. Han forklarte hva det gjaldt og at politiet ønsket å forkynte to forelegg for ham.

Det var karen overhodet ikke interessert i. Han mente at forholdene var foreldet.

Mannen prøvde å gå, men politibetjenten tok ham i armen. Haldenseren frigjorde seg og prøvde å stikke. Politibetjenten fikk tak i beinet hans og han gikk over ende.

Det ble et skikkelig basketak

der på gulvet. Politibetjenten klarte å holde mannen nede til forsterkninger kom til og fikk lagt han i håndjern. Han ble satt i arresten, og der ble de to foreleggene forkynt.

For sin motstand mot politiet har Halden tingrett belønnet mannen med en bot på 10.000 kroner. Hva foreleggene fra 2008 går ut på, vites ikke. Ei heller om han fikk passet sitt eller ikke.